

GENEL DURUM

Artvin ili doğudan Ardahan, güneyden Erzurum, batıdan Rize, kuzey ve kuzeydoğudan Karadeniz ve Gürcistan ile çevrili olup; Doğu Karadeniz bölgesinin en doğusunda yer almaktadır. Sarp Sınır Kapısı ve Hopa Limanı ilimizin sahip olduğu önemli bir avantajdır. İlimizin büyük şehirlerden Erzurum'a uzaklığı 200, Trabzon'a uzaklığı 230 km'dir.

COĞRAFİ YAPI

İlimiz Çoruh nehri ve kollarının oluşturmuş olduğu derin vadiler ile kaçkal dağları nedeniyle çok engebeli ve kırık arazi yapısına sahiptir. Bu dağlar derin vadilerle birbirinden ayrılmaktadır. Vadi tabanında dar alanda çok verimli tarım arazileri bulunmaktadır. Yükseklerde ise orman içi açıklıklarda verimli tarım arazilerine rastlanmaktadır. Orman üst sınırında ise iyi vasıflı yayla ve meralar yer almaktadır.

Topoğrafik yapıdaki bu farklılıklar nedeniyle Hopa ve Arhavi ilçelerinde deniz seviyesindeki arazilerden Şavşat, Ardanuç ve Yusufeli ilçelerinin yayla ve mezralarında 2000 m rakıma sahip alanlarda tarımsal faaliyet yapılmaktadır. Türkiye coğrafyasında yetiştirilebilen bir çok ürün ilimizde de yetiştirilmektedir. Rakımın çok fazla değişiklik gösterdiği ilimizde flora zengindir ve çiçeklenme süresi uzundur.

İKLİM

İlimiz karadeniz iklimi etkisi altındadır. Yağışlı ve ılıman iklim özellikleri göstermektedir. Uzun yıllar ortalaması yağış miktarları kıyı kesimlerinde 1800 mm'yi bulurken iç bölgelere doğru gittikçe 160 mm'ye kadar düşmektedir. İç kesimlere düşen yağış genellikle kışın kar şeklinde olmaktadır.

NÜFUS

2000 yılı nüfus sayımına göre toplam nüfusu 191.934'tür. Bu nüfusun % 44'ü ilçe merkezlerinde, % 56'sı ise köylerde yaşamaktadır. Göç nedeniyle toplam nüfus yıldan yıla azalmaktadır. Merkez ilçe dahil 8 ilçe, 4 belde, 310 köy yerleşim birimi mevcuttur. 310 köyün 159 adeti orman içi köy, 151 adeti ormana bitişik köy kapsamındadır

İlçeler bazında nüfus dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İlçesi	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Toplam Nüfus	Köy/Top. Nüfus (%)
Merkez	23.157	11.411	34.572	33
Ardanuç	5.278	9.199	14.477	64
Arhavi	14.079	5.268	16.347	32
Borçka	9.008	18.646	27.654	68
Hopa	15.445	17.139	32.584	53
Murgul	3.801	4.742	8.543	56
Şavşat	7.325	18.299	25.624	72
Yusufeli	6.105	23.028	29.133	79
Toplam	84.198	107.736	191.934	56

TARIMSAL DURUM

İlimizde tarım geleneksel anlamda yapılmakta olup, üretilen ürünler aile tüketiminin yanı sıra mahalli pazarlar ve çevre illerin pazarlarına gönderilmektedir. Tarımsal üretimde tamamen insan gücüne dayalı üretim modeli söz konusu olup makineli tarım hiç yok denecek kadar azdır. Bitkisel üretim çoğunlukla Çoruh nehri ve kollarının oluşturmuş olduğu vadi tabanında bulunan tarımsal arazilerde yapılmasına karşılık hayvansal üretim iç ve yüksek kesimlerde yapılmaktadır.

İlimizdeki tarımsal işletmeler küçük aile işletmelerinden oluşmaktadır, bu nedenle güre ve zirai ilaç kullanımı yok denecek kadar azdır.

İlimizde uygulanmakta olan Çoruh Projeleri kapsamında yapılacak barajlarla birlikte vadi tabanında bulunan tarım arazilerinin tamamı su altında kalmaktadır.

Özellikle Çoruh vadisi boyunca kurulan ve Yusufeli ilçesinde yoğunlaşan örtü altı sebze yetiştiriciliğinde domates, hıyar, patlıcan, kavun, ıspanak, marul, maydanoz gibi ürünler üretilmekte olup bu ürünler çoğunlukla Erzurum sebze hali başta olmak üzere diğer komşu illerin pazarlarına sunulmaktadır.

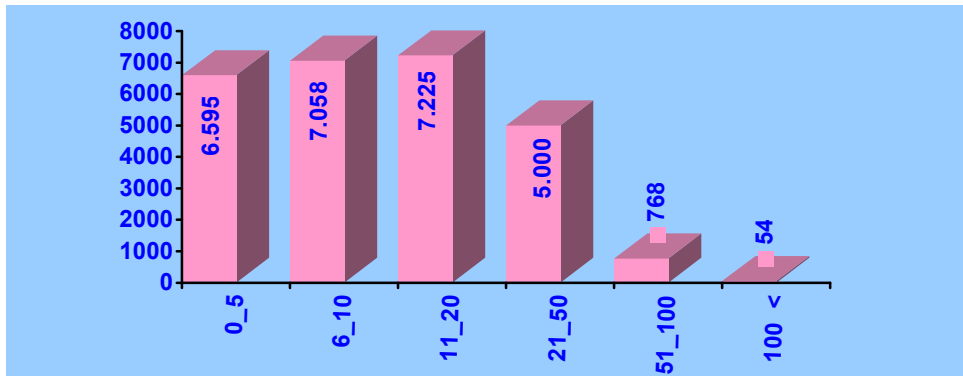
ARAZİ DAĞILIMI

Artvin ilinin yüzölçümü 736.700 ha. olup, mevcut arazinin 390.018 hektarı orman, 181.949 hektarı kültür dışı, 100.533 hektarı çayır-mera ve 64.200 hektarı da tarım arazisidir.

Cinsi	Miktarı (ha)	%
Orman	390.018	53
Kültür Dışı	181.949	25
Çayır-Mera	100.533	13
Tarım	64.200	9
Toplam	736.700	100

Yukarıda ki tabloda da görüldüğü gibi ilin yarısından fazlası ormanlarla kaplıdır. İl yüzölçümünün % 9'u tarım arazileri, %13'ü de çayır-mera arazilerinden oluşmaktadır.

Arazi mülkiyeti metrekarelerle ifade edilen ilimizde işletme büyüklüklerine göre dekar olarak arazi dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

İlimizde 26.700 tarımsal işletme vardır. Bunların %78'i sahip olduğu arazi miktarı bakımından 20 da'ın altındadır. 50 da ve üzerinde araziye sahip işletmelerin sayısı ise ancak % 3 tür.

BİTKİSEL ÜRETİM

İlimizde tür ve çeşit bazında oldukça geniş bitkisel üretim potansiyeli mevcuttur. Ülkemiz coğrafyasında yetiştirilebilen bir çok ürünün ilimizde yetiştirilmesi mümkün olmaktadır. Çoruh vadisi boyunca 177 adet serada, toplam 49.515 m² alanda örtü altı sebze yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Bu tarımsal ürünlerin ekiliş alanları ve üretim miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Ürün cinsi	Ekiliş (Dekar)	Ekiliş (%)	Üretim (Ton)
Yem bitkileri	350.127	54	101.005
Çay	88.663	14	67.937
Hububat	58.505	9	13.686
Tarla ürünleri	48.942	8	38.087
Fındık	36.208	6	2.750
Meyve Bahçeleri	26.367	4	15.464
Sebze	20.905	3	17.218
Bağ	6.512	1	9.788
Zeytin	4.240	1	1.426
Terk edilmiş arazi	1.531	0	0
Toplam	642.000	100	267.361

İlimiz tarımsal üretim içerisinde önemli paya sahip bazı tarımsal ürünlerin üretim miktarları ve üretim alanları ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Ürün cinsi	Ekiliş (Dekar)	Üretim (Ton)
Kivi	450	155
Ceviz	161	74
Narenciye	215	1.438
Çeltik	145	820
Patates	1.224	19.979
Fasulye Taze	692	9.243
Fasulye Kuru	581	857
Toplam	3.468	32.566

HAYVANSAL ÜRETİM

İlimizde ticari amaçla yoğun bir şekilde hayvansal üretim yapan işletmelerimizden 71 adedi süt sığırcılığı, 14 adedi büyük baş hayvan besiciliği, 8 adedi tavukçuluk ve 1 adedi civciv üretimi yapmaktadır. Bunun dışındaki işletmelerimiz üretimlerini aile ihtiyacına yönelik yapmakta ve ihtiyaç fazlası ürünlerini belli dönemlerde pazara sunarak aile ekonomilerine katkı sağlamaktadırlar.

İlimizin 2004 yılı sonu itibariyle hayvan varlığı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Cinsi		Miktarı (Adet)
Büyük Baş	Kültür Irkı	6.147
	Kültür Melezi	26.846
	Yerli	34.129
Toplam		67.122
Küçük Baş	Koyun	78.199
	Keçi	8.073
Toplam		86.272

İlimizin 2004 yılı sonu itibariyle hayvansal üretim miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Cinsi	Üretim Miktarı
Et	942 Ton
Süt	60.874 Ton
Peynir	3.140 Ton
Yağ	2.180 Ton
Yapağı ve Tiftik	98 Ton
Deri	15.025 Ad.
Yumurta	2.910.305 Ad.

ARICILIK

İlimizin coğrafi yapısı ve ikliminin arıcılığa son derece müsait olması ve çiftçilerimizin arıcılık bilgisi, ilimizde arıcılığı önemli bir uğraş alanı haline getirmiştir. Özellikle bal ve bal mumu üretimi yıllardan beri yapılmakta iken, son yıllarda ana arı ve arı sütü üretimi de çiftçilerimize gelir kaynağı olmuştur.

İlimiz genelinde 248 işletme 50 adet ve daha fazla arı kolonisine sahip olup ticari anlamda arıcılık yapmaktadır. Arıcılık faaliyetleri sonucu üretilen balın ilimiz ekonomisine katkısı yaklaşık 9 trilyon (9.000.000 YTL) , ana arı üretimin katkısı 233 milyar TL (233.064 YTL)'dir.

Koloni Sayısı	Bal Üretimi (Ton)	Bal Mumu Üretimi (Ton)
54.353	1.000	55

İlimiz Borçka İlçesi Camili Bölgesi Kafkas Arı ırkının saf olarak bulunduğundan dolayı Bakanlığımızca izole bölge ilan edilmiş olup bu bölgeye arı giriş çıkışı yasaklanmıştır.

2004 yılı sonu itibariyle Ülke genelinde 65 ana arı işletmesinin 5 tanesi ilimizde bulunmaktadır. Bu işletmelere ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İşletme Adı	İlçe	Üretim Miktarı (adet)
Macahel Arıcılık AŞ	Borçka	7.542
Aydın Arıcılık AŞ	"	1.000
Necmettin ÖNDER	"	0
Özel Eğitim ve Arıcılık Tic. Şt.	Şavşat	1.756
Sami GÜLSUYU	Murgul	2.650
TOPLAM		12.948

BALIKÇILIK

Karadeniz sahil kesiminde bulunan Arhavi ve Hopa ilçelerimizde balıkçılık önemli bir geçim kaynağıdır. Yıllar itibariyle denizlerden elde edilen su ürünleri miktarı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Ürün Cinsi	(Kg)			
	2001	2002	2003	2004
Hamsi	336.500	9.015.500	1.986.600	613.350
İzmarit	2.000	1.500	5.880	2.750
Mezgit	121.800	199.450	66.950	31.250
Barbunya	500	6.500	280	4.400
Zargana	3.700	7.600	2.450	3.000
Çinekop	9.100	500	550	0
Kefal	16.000	7.500	0	0
İstavrit	11.050	30.500	9.880	29.490
Levrek	50	100	0	0
Palamut	850	500	75.500	6.000
Toplam	503.851	9.272.152	2.150.093	692.244

İlimizde toplam 31 adet alabalık üretim çiftliği bulunmakta olup bunların yıllık üretim kapasiteleri 508 ton'dur. Pazarlama sorunu ve girdi teminindeki güçlükler nedeniyle bu işletmelerimiz tam kapasite çalışmamaktadır. Halen faal olan 25 işletmenin 2004 yılı üretim miktarı 320 ton'dur.

İlçesi	İşletme Sayısı	Üretim Kapasitesi (Ton)	Üretim Miktarı (Ton)
Merkez	7	88	75
Ardanuç	1	30	5
Arhavi	5	181	116
Borçka	4	82	58
Murgul	2	28	18
Hopa	4	29	9
Şavşat	4	29	16
Yusufeli	4	41	23
Toplam	31	508	320

YÜRÜTÜLEN PROJELER

Suni Tohumlama Çalışmaları

Suni tohumlama çalışmaları tüm ilçelerimizde telefon ihbarlı olarak uygulanmaktadır.

2004 yılında 53 köyde uygulanan suni tohumlama çalışmalarında 3.285 doz dondurulmuş sperma ile 6.275 Litre nitrojen gazı kullanılmıştır.

Yıllar İtibariyle Yapılan Suni Tohumlama Miktarları (Adet)				
2000	2001	2002	2003	2004
1.384	1.463	1.324	1.971	2.269

2004 Yılında İlçeler Bazında Yapılan Suni Tohumlama Çalışmaları

İlçe Adı	Tohumlanabilecek İnek Sayısı	Tur Kapsamındaki Köy Sayısı	Tohumlanan İnek Sayısı
Merkez	800	12	583
Ardanuç	800	25	417
Arhavi	600	13	269
Borçka	600	21	98
Murgul	200	13	99
Şavşat	800	16	526
Yusufeli	600	15	277
Toplam	4400	115	2269

Tabii Tohumlama Çalışmaları

İlimiz Ardanuç ve Şavşat ilçelerinde suni tohumlama programı dışında kalan yüksek rakımlı köylerde 11 tabii tohumlama boğası ile tohumlama yapılmakta olup 2004 yılında toplam 655 tabii tohumlama yapılmıştır.

Tabii Tohumlama Boğalarının Bulunduğu Köyler

İlçe Adı	Köy Adı	Boğa Sayısı
Şavşat	Veliköy	1
"	Pınarlı	3
Ardanuç	Bulanık	1
"	Peynirli	1
"	Bereket	1
"	Kapıköy	1
"	Merkez	3
Toplam		11

Ön Soy Kütüğü Çalışmaları

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğinin olmadığı illerde bu çalışmalar Tarım İl Müdürlüklerince yürütülmektedir.

Suni tohumlama yapılan hayvanların ve bunlardan doğan buzağuların kayıt edildiği bir sistemdir. Kayıt altına alınan hayvanlar kulak küpesi ile numaralandırılmaktadır.

İlimizde Ön Soy Kütüğüne kayıt edilen hayvan miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İşletme Sayısı	Buzağı	Dana	Düve	İnek	Tosun	Toplam
3247	145	553	491	4309	213	5711

Çiftçi Kayıt Sistemi ve Doğrudan Gelir Desteği

Bu çalışmalar ile tarımsal üretimle iştigal eden çiftçilere doğrudan gelir desteği yapılması ve kayıt sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Yapılan kayıt işlemlerinin 2004 yılı itibariyle ilçelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İlçe Adı	Çiftçi Sayısı	Desteklenen Alan (da)	Destekleme Miktarı (TL)
Merkez	1.889	39.833	634.217.680.000
Ardanuç	2.080	77.350	1.161.585.232.000
Arhavi	1.858	33.765	535.741.280.000
Borçka	5.148	168.895	2.701.674.288.000
Hopa	3.584	51.063	817.013.136.000
Murgul	346	9.030	144.007.216.000
Şavşat	5.965	137.134	2.193.430.176.000
Yusufeli	5.950	131.252	2.099.821.376.000
Toplam	26.820	648.322	10.287.490.384.000

Yıllar itibariyle Çiftçi Kayıt Sistemi ve Doğrudan Gelir Desteği Çalışmaları:

Yıllar	Çiftçi Sayısı	Desteklemeye Esas Alan (da)	Destekleme Miktarı (TL)
2001	16.572	436.973	4.369.734.980.000
2002	24.372	609.277	8.225.248.815.000
2003	27.725	683.285	10.932.566.304.000
2004	26.820	642.968	10.287.490.384.000

Tarımsal Desteklemeler

Desteklemeler	Çiftçi Sayısı	Miktar	Destekleme Tutarı (TL)
Doğrudan Gelir Desteği	27.725	683.285da	10.932.566.304.000
Suni Tohumlama Desteği	1.016	1.165 ad	17.475.000.000
Doğan Buzağuların Desteklenmesi	464	496 ad	14.880.000.000
Yem Bitkileri Ekiliş Desteklemesi	193	1.684 da	130.676.000.000
Su ürünleri Desteklenmesi	13	158.199 kg	63.279.600.000
Ana Arı Desteklemesi	11	332 ad	3.320.000.000
Et Teşvik Piri	*521	116.348 kg	116.348.000.000
Gebe Düve Desteği	51	51Ad	10.200.000.000
Toplam	28.362		10.643.668.984.000

* Desteklenen karkas sayısını göstermektedir.

Çayır Mera ve Yem Bitkileri

4342 sayılı mera kanunu ve Bakanlığımız talimatları doğrultusunda 1999 yılından itibaren İlimiz Merkez, Ardanuç, Arhavi, Hopa, Şavşat ve Yusufeli ilçelerinde toplam 93 köyde 45.298 ha alanda tespit işlemleri, tahdit işlemleri ise 32 köyde 13.640 ha alanda tamamlanmıştır.

2004 yılı içerisinde 3 köyde 22.610 da alanda Mera Islahı ve Amenajmanı projesi uygulanmıştır.

Proje kapsamında

- 5 adet çoban barınağı,
- 5 adet basit hayvan barınağı,
- 20 adet sıvat,
- 20 adet tuzluk

meranın çeşitli yerlerine otlatmayı düzenlemek amacıyla yapılmıştır. 1000 da alanda gübreleme ve yem bitkileri üretimi yapmak amacıyla;

- 20 ton DAP gübresi
- 3 ton yem bitkisi tohumu

dağıtılmıştır.

Bu projenin gerçekleşmesi için Mera Özel Ödeneğinden 85 milyar lira harcanmıştır.

Mera Kanunu uygulamaları başlangıcından itibaren yapılan çalışmalar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İlçe Adı	Toplam Köy Sayısı	Tespit Yapılan Köy Sayısı	Tespit Yapılan Alan (ha)	Tahdit Yapılan Alan (ha)
Merkez	36	16	3.319	-
Ardanuç	49	19	9.228	7.691
Arhavi	30	15	3.424	-
Borçka	35	11	7.544	-
Hopa	29	3	0	-
Murgul	10	2	2.270	-
Şavşat	62	11	5.644	2.436
Yusufeli	59	16	13.869	3.513
Toplam	310	93	45.298	13.640

Yıllar itibariyle Yapılan Mera Tespit ve Tahdit Çalışmaları

Yıllar	Tespiti Yapılan Köy Sayısı	Tespit Edilen Alan	Tahdidi Yapılan Köy Sayısı	Tahdidi Yapılan Alan
2001	18	6.421	18	6.669
2002	14	8.227	14	6.971
2003	33	17.506	0	0
2004	28	13.144	0	0
Toplam	93	45.298	32	13.640

İlimizdeki Kaba Yem Üretim Tablosu aşağıya çıkarılmıştır

Ürün cinsi	Ekiliş (Dekar)	Üretim (Ton)
Çayır	346.983	95.625
Yonca	2.070	1.277
Korunga	757	2.665
Fiğ (kuru ot)	317	1.438
Toplam	350.127	101.005

Organik Tarım Çalışmaları

İlimizde zirai ilaç ve kimyevi gübre kullanımı son derece düşüktür. İlimiz bu özelliği itibariyle organik tarıma uygundur. Bu amaçla İlimiz çiftçileri Müdürlüğümüz tarafından yönlendirilerek Aslantürk A.Ş. ile sözleşme imzalayarak Ecocert Kontrol ve Sertifikasyon kuruluşunun kontrolünde organik üretime başlamışlardır.

Bu çalışmalar ile ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Ürün Cinsi	İlçesi	Yetiştirici Sayısı	Toplan Alan (da)	Tahmini Üretim (Ton)
Fındık	Borçka	151	6.932	450
Bal	Borçka	5	-	3
Çeltik	Yusufeli	12	34	16

Özel İdare Kaynaklı Projeler

2004 yılı il özel idaresi kaynaklı olarak ilimizde 4 proje uygulanmıştır. Bu projelerde ilgili harcamaların dökümü aşağıdaki gibidir.

Proje konusu	Miktar	Harcama tutarı
Zirai ilaç alımı	240 Kg	2.305.500.000 TL
Korunga tohumu alımı	3500 Kg	5.575.500.000 TL
Hamur karıştırma ve pudra şekeri değirmeni alımı	10 Ad.	19.942.000.000 TL
Kulak küpesi alımı	47.000 Ad.	5.593.200.000 TL
Toplam		33.416.200.000 TL

Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP)

Proje kapsamında sosyal güvencesi olmayan çiftçilerimize İl Müdürlüğümüzün hazırlamış olduğu projeler doğrultusunda nakdi yardımlar yapılmıştır. Çiftçilerimiz üretim materyalinin alındığı günkü değeri üzerinden borçlandırılarak faizsiz dört eşit taksitle geri ödemeleri planlanmıştır.

SRAP kapsamında uygulanan projeler;

İlçesi	Köyü	Çiftçi Sayısı	Proje Konusu	Proje Miktarı
Merkez	Yanıklı	15	Süt Sığırcılığı	15 Düve
"	Ortaköy	22	"	22 "
"	Tütüncüler	17	"	17 "
"	Aş.Maden	18	Koyunculuk	144 Koyun
"	Yk Maden	7	"	56 "
"	Ortaköy	22	"	176 "
"	Yanıklı	2	"	16 "
"	Ortaköy	6	Fıstık Çamı Yetiştiriciliği	6 Sera

SRAP kapsamında teklif edilen projeler ;

Proje Adı	Proje Yeri	Proje Uygulaması
Yumurta Tavukçuluğu	Tüm İlçeler	25 aile x 250 Tavuk
Broiler Tavukçuluk	Tüm İlçeler	25 aile x 6 devre
Hindi Besiciliği	Tüm İlçeler	25 aile x 250 hindi
Kivi Üretimi	Arhavi, Borçka, Hopa	300 Tesis
Kapari Üretimi	Merkez ve Yusufeli	75 Tesis
Yerli Üzüm Yetiştiriciliği	Merkez, Ardanuç, Yusufeli	225 Tesis
Süt Sığırcılığı	Ardanuç	4 proje x 25aile x 1Sığır
Süt Sığırcılığı	Murgul	30 aile x 2 sığır
Süt Koyuncululuğu	Ardanuç Geçitli ve Güleş Köyü	25 aile 10 koyun 1 koç
Seracılık	Hopa	10 Tesis
İzabella Üzüm Yetiştiriciliği	Hopa	30 Tesis
Kivi Yetiştiricilerine Destek	Hopa	50 Tesis

Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi

Bakanlığımızın ilk aşamada 1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü sloganıyla 2004 yılında başlatmış olduğu proje kapsamında ilimizde de 10 Tarım Danışmanından hizmet satın alınmaktadır.

İlimizde hizmet alımı yapılan Tarım Danışmanları Görev Yeri ve Finans Durum Cetveli aşağıda verilmiştir.

Sıra No	Adı Soyadı	Ünvanı	İlçesi	Görev Yeri	Finans Durumu
1	Ayten Kılıç	Zir.Müh.	Yusufeli	Kılıçkaya	Bakanlık
2	Murat Şimşek	Vet.Hek.	Yusufeli	Yamaçüstü	"
3	Fikret Vayiç	Zir.Müh.	Hopa	Kemalpaşa	"
4	Nazan Aytolan	"	Arhavi	Kavak	"
5	Ayhan Yağmur	Vet.Hek.	Ardanuç	Aş.Irmaklar	"
6	Burak Yılmaz	Zir.Müh.	Murgul	Damar	"
7	Emine Duman	"	Borçka	Camili	İl Özel İdare Md
8	Ekrem Merttürk	"	Borçka	Güreşen	"
9	Ömer Öztürk	"	Merkez	Ortaköy	"
10	Tolga Özcan	"	Şavşat	Pınarlı	"

Hayvan Hastalıklarıyla Mücadele Çalışmaları

İlimiz genelinde 2004 yılı içerisinde Merkez İlçesi Vezirköy köyünde Koyun Brusellozu hastalığı, Ardanuç İlçesi Tepedüzü Köyü Çayağzı Mahallesi Keçi Brusellozu hastalığı çıkmış ve alınan idari ve fenni tedbirler neticesinde her iki hastalık da söndürülmüştür.

Şavşat Y.Koyunlu Köyünde bir hanede 3 hayvanda Sığır Brusellozu çıkmış ve bu hayvanlar tazminatlı olarak kestirilerek etleri kavurma olarak tüketime arz ettirilmiş, yetiştiriciye de 1.350.000.000 TL tazminat ödenmiştir.

Poliklinik Çalışmaları

İlimizde 2004 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce Veteriner Hekimlerince 321 adet, Merkez, Ardanuç , Şavşat ve Yusufeli İlçelerimizde faaliyet gösteren 7 Serbest Veteriner Hekimce 394 adet muhtelif hayvan klinik muayenesi ve tedavisi yapılmıştır.

Koruyucu Aşılama

Program gereği, özel talep veya hastalık çıkışına bağlı olarak yapılan aşılama aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Hastalık Adı	Uygulama	Özel Aşılama	Serbest Vet.Hekim
ŞAP(BB) İlkbahar	34.923	439	
Şap (BB) Sonbahar	15.686		9.934
Anthrax (BB)	400	1.075	
Anthrax (KB)	250		
PPR (KB)	-		
Brucellosis (BB)	-		
Kuduz (Kedi Köpek)	190		17
Newcastle	1.908		
Sağlık Taraması	149.713		
Koyun Keçi Çiçek		510	9.915
Şap (KB)		262	
Yanıkara		12.687	
Enterotoxemie		6.663	7.290

2004 yılı içerisinde toplam 65.210 büyük baş ve 7.573 adet küçük baş hayvanın aşılması yapılmıştır.

Sığır Cinsi Hayvanların Kayıt Altına Alınması Çalışmaları

Ülkemize kaçak hayvan girişinin engellenmesi, sağlıklı bir veri tabanı oluşturulması amacıyla 2001 yılından itibaren yürütülen proje ile il genelinde çalışmalar tamamlanmıştır. Bundan sonra yeni doğan, kesilen ve ölen hayvanlara ait bilgilerin güncelleştirilmesine devam edilecektir.

2004 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan hayvan sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İlçe Adı	Kayıtlı İşletme Sayısı	Mevcut Hayvan Sayısı	Kayıtlı Hayvan Sayısı	Küpeleme %
Merkez	2.199	7.322	7.728	100
Ardanuç	1.527	9.917	9.450	95
Arhavi	1.288	1.500	2.129	100
Borçka	1.790	6.900	4.748	68
Hopa	1.208	2.435	1.941	79
Murgul	547	1.925	1.997	103
Şavşat	3.936	19.584	19.603	101
Yusufeli	2.994	13.444	12.471	92
Toplam	15.489	63.027	60.067	95

Yurtiçi Hayvan Sevkleri

2004 yılı içerisinde gerekli muayeneleri yapılarak Yurtiçi Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu tanzim edilmek suretiyle yurdumuzun değişik il ve ilçelerine çeşitli maksatlarla sevk edilen hayvan ve hayvan maddesi miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Cinsi	Hayvan ve Hayvan Maddeleri Sevk Cetveli			(Adet)
	2002	2003	2004	Toplam
Sığır	4.771	5.351	12.700	22.822
Koyun	9.038	6.584	15.230	30.852
Keçi	2.725	196	222	3.143
Tek Tırnaklı	4	0	37	41
Kedi-Köpek	2	0	1	3
Kanatlı	0	950	0	950
Arı Kolonisi	15.358	12.680	14.734	42.952
Sofralık Alabalık	0	0	15.900	15.900
Yavru Alabalık	0	0	25.000	25.000
BB Hayvan Derisi	262.733	818	1.071	264.622
KB Hayvan Derisi	747.680	45	1.300	749.025

Kooperatif Çalışmaları

İlimiz dahilinde faal 72 adet tarımsal kalkınma, 2 adet su ürünleri, 1 adet sulama kooperatifi olmak üzere 75 adet kooperatif ile Hopa Bölgesi Çaycılık Kooperatifleri Birliği ve Artvin İli Ormancılık Kooperatifleri Birliği olmak üzere 2 adet kooperatif birliği mevcuttur. Bu kooperatiflerin 2004 yılı genel kurul toplantı tespitlerine göre 16.622 üyesi mevcuttur.

Bakanlığımızca Kooperatif kuruluşları ile ilgili yetkiler İl Müdürlüklerimize devredilmiş olup, kuruluş çalışmaları daha hızlı bir şekilde yürütülmektedir. Müdürlüğümüzce kooperatif kuruluş teşvik çalışmaları ve kuruluş başvuruları değerlendirilmektedir.

Ortaköy Köyünde kooperatif kuruluşu için ana sözleşmeler kurucu ortaklara teslim edilerek noter onayı ve gazete ilamından sonra kuruluş işlemleri tamamlanmış olacaktır.

Bakanlığımızca Kredi Sağlanan Kooperatifler ve faaliyet alanları;

(Milyon TL)

Kooperatif Adı	Faaliyet Alanı	2001	2002	2003	2004
SS 08-1 Hopa TTK	Çay Üretimi	0	50.000	0	60.000
SS Pınarlı Köyü TTK	100x2 Baş Sığır	297.041	79.000	20.000	40.000
SS Kabaca Köyü TTK	50 x 20 Kovan	81.944	45.000	31.000	0
Toplam		380.986	176.002	53.003	102.004

S.S. Pınarlı Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi; Kooperatifler 2004 yılı transfer programına alınmış olup kredi teklifi hazırlanarak gönderilmiştir.

Aynı zamanda kırsal alanda sosyal destek projesi kapsamında 100 x 2 Başlık süt sığırcılığı proje teklifi hazırlanıp gönderilmiştir

Döner Sermaye Hizmetleri

İlimiz çiftçilerinin ihtiyaç duydukları muhtelif tarımsal girdileri İl Müdürlüğümüz Döner Sermaye Saymanlığı aracılığı ile getirilerek ücreti mukabilinde çiftçilerimizin kullanımına sunulmaktadır. Bu amaçla 2004 yılı içerisinde alım-satımı yapılan Tohum, Fidan, aşı ve zirai ilaçların miktarlarını gösterir tablo aşağıda verilmiştir.

Üretim Materyalinin Cinsi	2003	2004
Zirai İlaç	1.378 kg	829 Kg
Muhtelif Sebze Tohumu	178 Kg	113 Kg
Yem Bitkisi Tohumu	3.029 Kg	3.909 Kg
Meyve Fidanı	1.000 Ad.	1.568 Ad
Muhtelif Aşı	82.731 Doz	106.687 Doz
Kulak Küpesi	3.300 Ad.	-
Sperma	3.175 Ad.	3.285 Ad
Sıvı Azot	5.470 Lt.	6.275 Lt

Tabii Afetler

İlkbahar Geç Donları : 02-03-04 Nisan 2004 tarihlerindeki İlkbahar geç donları nedeniyle tarımsal ürünleri zarar gören ve inceleme talebinde bulunan Merkez ilçeye bağlı 9 köyümüz ile Yusufeli ve Borçka ilçelerimizde hasar tespit çalışmaları bitirilmiştir. Yapılan incelemelerde %40 ve üzerinde zarar oluşmadığı tespit edildiğinden herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

Yangın : İlimiz Ardanuç İlçesi Bulanık ve Kutlu köylerinden yangın nedeniyle canlı hayvan kaybına uğrayan ve % 40'ın üzerinde zarar oluşan 2 çiftçimize toplam 1.176.750.000 TL 2090 sayılı kanun kapsamında Bakanlığımızca nakdi yardım yapılmıştır.

Aşırı Kar Yağışı : 09 – 17.12.2004 tarihinde meydana gelen aşırı kar yağışları nedeniyle kar kalınlığı 100 cm ulaşmıştır. Bunun sonucunda ilimizde narenciye, zeytin ve fındık bahçelerinde kar yükü nedeniyle meyve dallarında kırılmalar görülmüş ve zarar oranı % 5 olarak tespit edilmiştir.

Çığ Düşmesi : 14.12.2004 tarihinde ilimiz Şavşat İlçesi Çayağzı köyünde çığ düşmesi sonucu iki katlı bir ev yıkılmış ve 7 kişi ölmüş 2 kişi yaralanmıştır. Yapılan incelemelerde hayvan kaybı olmadığı tespit edilmiştir.

Gıda Denetim Hizmetleri

5179 Sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmündeki Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanun'un 4. maddesine göre gıda üretimi yapan işyerlerinin üretime başlamadan önce Çalıma İzni ve Gıda Sicili Belgesi ile Üretim İznini alma zorunluluğu bulunmaktadır.

İl Müdürlüğümüze müracaatta bulunan Gıda Üretim İşyerlerinin dosyaları incelenerek, Mevzuatlara uygun olan

- 57 adet ekmek fırın,
- 10 adet pastane,
- 1 adet un fabrikası,
- 10 adet Tasnif Dışı Gıda (Çay Fab.),
- 1 adet süt ve süt mamulleri,
- 4 adet un ve unlu mamulleri

üreten işletmelere İl Müdürlüğümüzce Gıda Sicil ve Üretim İzni verilmiştir.

5179 sayılı Gıdaların Üretimi , Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun' un 23. Maddesine göre piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili iş ve işlemler Sağlık Bakanlığından ve Belediyelerden alınarak Bakanlığımıza devredilmiştir.

Gıda Üretim Yerleri

İlçeler	Ekmek Fırınları	Çay Fabrikası	Pastaneler	Pide-Lahmacun	Yemek Fabrikası	Hazır Yufka	Toplam
Merkez	13	-	5	7	1	2	28
Ardanuç	3	-	2	1	-	-	6
Arhavi	8	6	3	5	-	-	22
Borçka	8	4	1	4	1	-	18
Hopa	10	4	6	10	-	-	30
Murgul	3	-	1	2	-	-	6
Şavşat	4	-	2	2	-	-	8
Yusufeli	8	-	2	3	-	-	13
Toplam	57	14	22	34	2	2	131

Gıda üretim yerleri 5179 sayılı Gıda Kanununa göre yılda en az ikişer defa denetlenmek zorundadır. İlimizde 2004 yılında

- Fırınlara 135,
- Çay Fabrikaları 27,
- Pastaneler 40,
- Pide ve Lahmacun Üretim Yerleri 34,
- Yemek Fabrikaları 3,
- Hazır Yufka 4 ,

toplam 175 denetleme yapılmıştır

Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yerleri

İlçeler	Lokanta	Market	Bakkal ve Manav	Gazino	Büfe	Kahvehane ve Lokal	Balık Satış Yeri	Toplam
Merkez	24	26	63	8	41	48	3	213
Ardanuç	11	17	12	5	3	24	0	72
Arhavi	8	5	75	2	10	38	6	144
Borçka	64	84	5	3	7	66	2	213
Hopa	15	40	72	4	10	51	8	200
Murgul	3	5	11	8	0	7	0	34
Şavşat	10	19	44	5	9	19	0	106
Yusufeli	9	17	12	6	0	18	0	62
Toplam	144	213	294	41	80	271	19	1044

Bu işyerleri 2004 yılında

- Lokantalar 32,
- Marketler 26,
- Bakkal ve manavlar 60 ,
- Gazinolar 7,
- Büfe 41,
- Balık Satış Yerleri 9,

toplam 175 denetleme yapılmıştır.

Bu kapsamda İlimiz Merkez İlçede gıda satış yeri olarak 60 adet bakkal , 26 adet market, 3 adet balık satış yeri, 6 adet kasap, 2 adet tavuk şarküteri bulunmaktadır.

Toplu tüketim yeri olarak ise 24 adet lokanta, 30adet kafeterya,22 adet çay ocağı,15 adet lokal, 29 adet kahvehane, 8 adet içkili gazino,15 adet okul kantini bulunmaktadır.

Su Ürünleri Geliştirme Ve Kirlilik Kontrol Hizmetleri

1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu gereğince, İl Müdürlüğümüzden ruhsat almış ve yürürlükte bulunan 238 adet gemi, 736 adet Gerçek Kişilere ait Su Ürünleri Ruhsat Teskeresi mevcuttur.

2004 yılı içerisinde 29 adet amatör Balıkçılık Belgesi düzenlenmiştir.

Su Kirliliği Kontrol Hizmetlerinde Balıkçı Barınaklarında 80, denizler ve iç sularda 40 adet kontrol yapılmıştır.

Mezbaha Kontrol Hizmetleri

"Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" kapsamında Merkez, Şavşat, Yusufeli, ve Borçka Belediye mezbahanelerine ruhsat ve çalışma izni verilmiştir.

Ruhsatlı Mezbahanelerimizdeki kesim miktarları ;

İlçeler	Büyük Baş Karkas Sayısı	Büyük Baş Et Üretimi	Küçük Baş Karkas Sayısı	Küçük Baş Et Üretimi	Toplam Et Üretimi
Merkez	646	101.667	1.963	43.858	145.524
Borçka	236	32.500	0	0	32.500
Şavşat	323	69.500	408	10.200	79.700
Yusufeli	586	80.300	346	6.709	87.009
Toplam	1791	283.967	2.717	60.767	344.733

Ardanuç ve Murgul Belediye mezbahaneleri ruhsatlandırma aşamasındadır. Hopa ve Arhavi Belediye mezbahaneleri buldukları yer nedeniyle ruhsat almaya uygun görülmemiştir.

İthalat Ve İhracat İşlemleri

İlimiz Hopa Limanı ve Sarp sınır kapısı olmak üzere 2 adet Bitki ithal, ihraç ve Transit geçişine yetkili Gümrük bulunmakta ve dış karantina hizmetleri Müdürlüğümüzde yürütülmektedir. Bu kapsamda işlem gören ürünlerin listesi aşağıdadır.

Ürünün adı	İthalat	İhracat	İç Transit	Dış Transit
Orman Ürünleri	56.000 m ³	26 m ³	77 m ³	1.846 m ³
Pamuk	1.413 Ton	-	941 Ton	-
Yaş Sebze	-	135 Ton	-	-
Çay	-	470 Ton	-	-
Fındık	-	-	-	224Ton
Şarap	-	-	-	11Ton
Buğday Kepeği	-	-	2.200 Ton	-
Tavuk Yemi	-	10 Ton	-	-
Soya Küspesi	65 Ton	-	-	-
K.Baş Hay. Derisi	247.350 Ad.	-	-	-
B.Baş Hay. Derisi	649 Ton	-	-	-

İç Karantina Hizmetleri

Fidan ve fide üretimi yapan 8 adet fidanlık ruhsatlandırılmıştır. Bu fidanlıklarda üretimi yapılan 206.415 Adet muhtelif sebze fidesi muayene edilerek Taşıma ve Satış Sertifikası düzenlenmiştir. Ayrıca Mahalli pazarlarda fidan ve fide gibi üretim materyallerinin kontrolleri yapılmakta olup bu kapsamda 1800 adet muhtelif fidanın kontrolü yapılmıştır. Ülkemizde son yıllarda hızlı bir bulaşma yapan Patates Kanseri ve Patates Kist Nematodu konularında 14.000 da alanda survey yapılmıştır.

Zirai Mücadele Çalışmaları

Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe giren 2004 yılı Bitki Koruma Programı ve Çalışma Prensipleri gereğince 47 çeşitli hastalık, zararlı ve Yabancı ot konularında Yönetimli Çiftçi, Devlet Yardımı ve Entegre Mücadele çalışmaları yürütülmüştür. Bu mücadele çalışmaları 20.345 dekar alan, 35.530 Ağaç ve 110 ton üründe yapılmış ve toplam 3.221 kg ve 1.819 LT ilaç kullanılmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda yaklaşık 15 trilyon TL değerinde ürün kaybının önüne geçilmiştir.

Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri

Çiftçilerimize modern tarım tekniklerini teorik ve uygulamalı olarak benimsetmek, tarımdaki gelişmeler sonucu üretilen girdileri çiftçilerimizi tanıtmak, çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini arttırmak ve uygulamada karşılaşmış oldukları sorunların çözümüne yardımcı olmak Müdürlüğümüzün asli görevlerindedir.

Bu amaçlarla ilimiz Merkez ve ilçelerinde aşağıda özetlenen çalışmalar yapılmıştır.

Çiftçi Toplantıları: İlimizde 193 adet çiftçi toplantısı düzenlenmiş ve 4.338 çiftçimiz katılmıştır.

Çiftçi Kursları: İlimizde 6 adet çiftçi kursu düzenlenmiş ve 100 çiftçimiz katılmıştır.

Er ve Erbaş Eğitimleri : İlimizde 10 adet kurs düzenlenmiş ve 211 er ve erbaş katılmıştır.

Demonstrasyon faaliyetleri: İlimizde 313 çiftçimizin arazisinde muhtelif konularda 64 demonstrasyon kurulmuştur.

Tarla Günü: İlimizde 14 konuda 105 çiftçinin katılımı ile tarla günü düzenlenmiştir.

Teşvik Müsabakası : İlimizde 3 adet buzağı teşvik müsabakası düzenlenmiş ve 34 çiftçimiz katılmıştır.

Kitle Yayım Vasıtaları Üretimi : İlimizde Çeşitli konularda 4.141 adet çiftçi mektubu ve 250 adet arıcılık el kitabı çiftçilere dağıtılmıştır.

Çiftçi Ziyaretleri : İlimizde yıl boyunca 900 çiftçi düzenli olarak ziyaret edilmiştir.

Yaygın Çiftçi Eğitimi Projesi (YAYÇEP) :

Bakanlığımızca basımı yapılan 37 adet sebzeçilik 1 kitabı çiftçilerimize dağıtılmış ve Sebzeçilik, Süs Bitkileri ve Bağcılık CD setleri temin edilmiştir.

Basın Bültenleri : İl Müdürlüğümüzün çalışmalarını Mahalli ve Ulusal Basın aracılığıyla çiftçilerimize duyurmak amacıyla 7 adet Basın Bülteni hazırlanmıştır.

Ev ekonomisi faaliyetleri : İlimizde çeşitli konularda toplam 46 adet toplantı yapılmış ve 283 çiftçimiz katılmıştır.

Hizmetiçi Eğitimler : 2004 yılında gerçekleşen 11 Hizmetiçi eğitim kursuna 15 teknik personel katılmıştır.

Arsa Ve Bina Durumu

İlçesi	Suni Tohumlama			
	Hizmet Binası	Lojman	Laboratuvarı	Arsa
Merkez	Kendi Binası	14	-	-
Ardanuç	"	1	1	1
Arhavi	Hükümet Konağı	-	1	-
Borçka	"	-	1	-
Hopa	"	-	1	-
Murgul	"	-	-	-
Şavşat	"	1	1	-
Yusufeli	Orman İşletme	-	-	-

Araç Durumu

Sıra No	İlçe Adı	Araçın Plakası	Araçın Cinsi	Araçın Markası	Araçın Modeli
1	Merkez	08 AE 817	Taksi	Renault	2001
2	"	08 AL 637	"	"	1984
3	"	08 AL 045	"	"	1984
4	"	08 AC 008	Pikap	Toyota	1989
5	"	08 AC 476	"	"	1989
6	"	08 AF 330	"	Nissan	1998
7	"	08 AC 252	"	Mazda	2002
8	"	08 AD 276	"	"	2001
9	"	08 AK 911	Traktör	Stayr	1982
10	"	08 AF 141	Minibüs	Ford	2003
11	"	08 AP 807	Midibüs	M23 Otoyol	1986
12	Ardanuç	08 AL 341	Taksi	Renault	1984
13	"	08 AK 802	Pikap	Toyota	1981
14	"	08 AK 523	Traktör	Stayr	1983
15	Arhavi	08 AL 938	Taksi	Renault	1982
16	"	08 AF 331	Pikap	Nissan	1999
17	"	08 AN 688	"	Anadol	1982
18	Borçka	08 AK 343	Taksi	Renault	1981
19	"	08 AC 024	Pikap	"	1991
20	Hopa	08 AL 617	Taksi	Kartal	1984
21	"	08 AK 259	"	Renault	1980
22	"	08 AF 332	Pikap	Toyota	1998
23	Murgul	08 AK 343	Taksi	Renault	1982
24	Şavşat	60 HE 269	Pikap	Toyota	1981
25	Yusufeli	08 AN 734	"	Toyota	1989
26	"	08 AF 329	"	Nissan	1997

Personel Durumu

İlimiz Merkez ve İlçe Müdürlüklerinin personel durum unvanlar üzerinden aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Personel Dağılım Çizelgesi

Ünvanı	Merkez	Ardanuç	Arhavi	Borçka	Hopa	Murgul	Şavşat	Yusufeli	Toplam
İl Müdürü	1								1
İl Müdür Yard.	1								1
Şube Müdürü	3								3
İlçe Müdürü					1				1
Ziraat Mühendisi	10	3	2		1	1	1	2	20
Veteriner Hekim	2	2	1	1	1		2	1	10
Gıda Mühendisi	2				1		1		4
Tekniker	1								1
Ziraat Teknisyeni	4	5		2	1		1	2	15
Hay. Sağ. Tek.	2	1		1		1	1	2	8
Ev Eko.Tek.	1								1
Çevre Sağ. Tek.	2								2
Teknisyen	6			1					7
Şef	2								2
Memur	8		1	1	2		1		13
Teknisyen Yard.	1								1
Sivil Sav. Uz.	1								1
Şöfor	2		1			1			4
Kor. ve Güv. Gör.	3								3
Bahçıvan	1								1
Hizmetli	4	2		1	1			1	9
İşçi	17	3			3	1	6	1	31
Toplam	69	17	5	7	10	4	13	9	139

Arz ederim. 31 / 12 / 2004

Mustafa DUMAN
Tarım İl Müdürü